

Aigakēra "Livli" ulzādamist tygub

"Akateeminen Heimoklubi" Helsinkis.

August.

Īnda 10 sant.

Neļļoz aigast.

Mat.6, 24-34.

Ab ykš ab vōi palkō kād izandōn sīepierast ku ta vōi ytō gintōb ja tuoista ārmastōb, vōi ka yd jūr akub ja tuoista ab pan tādōl; tēg ad vōit pal-kō Jumalōn ja mammonōn. Sīepie-rast ma kītōb tāddōn: Algid mur-tigid entš jeng pierast, mis tēg syōt, vōi mis tēg jūot, ab ka entš leja pierast, missōks tēg entsta eqtōt; kas jeng ab ūo emiņ, kui tuoit ja leja emiņ, kui eđmōz? Vantligid touvō līn-dōd pāl, ku, ab ne kylat, ab ne nītōt, ab ne kypiz pant ja tād touvō Iza tuoitab nēdi; kas tēg ad ūot pāgiņ muitist, kui ne? Aga kis tēsti vōib, yļ sīe mur-tōs, entš kazamōn yd kyndōr jū-rō pānda? Ja mis tēg murtōt eđmō pierast? Pangid tādōl nurm-lilijdi, kui ne kazabōd; ab ne tyōdō tēt, ab ne ka vērbikšōt. Aga ma kītōb tāddōn, ku Zalaman amas entš oyvōs ab ūo vond nei eđōn, kui ykš nēsti. Aga az Ju-mal nei eqtōb nurm ainō, mis tāmpō um ja mūpō sāb ājō eitōt, kas siz ab pāgiņ emiņ tēdi, nōddōrusklist? Algid siz mutti-gid rōkandōs: Mis mēg syōm? Vōi mis mēg jūom? Vōi mis mēg eđōm? Kyl pagand nōvtōbōd ama sīe taga tagan, aga tād touvili Iza tīe-dab, ku tāddōn um vajag sīeda ammō. Aga nōvtigid ezmōks tām vald ja ōigōm tagan ja tāddōn sāb andtōt se ama. Algid murti-gid siz yļ mūpiz pāva, sīepie-rast ku mupi pāva īz yļ entš murtōb, jega pāvan um kyl entš murstō. ---

Mel: Kas Dievam debesīs liek...
Kis Jumal vālikšimiz ala
Um entsta andōn, kyl se sāb
Tām kādstō jellōs ka entš pala,
Ta tānda voidō, kaitsō tāb;
Kis Jumal pālō lūotōb sīd,
Sīest ab lag tāma kunagid.

Mis abtōb se, ku itkōm voikōm,
Ku vajad muntōn kaibōmō,
Mēg lālamōks set tīedō ruoikōm
Entš jelamiz, ku murtōmō;
Mād Jumal sīeda tīedab kyl,
Mis mēdi pīkstōb, tīend um yļ!

Se Jumalōn um kievam tīedō,
Ku rikaz mīez īeb joutōmōks,
Neiiz ka joutōm rikkōks īedō

Vōib piga yd, set jōvamōks
Ab joutōmōz, ab rikuz ūot,
Ne mēdi Jumal jūr ab tūot.

Op vaga, voldsō riekkō kādō,
Op vāgiz murtō, kādatō,
Siz sina sīeda kyl sād nādō,
Ku Jumal vōtab kādamtō;
Ta tīedab, mis vōid kandō sa,
Kum vajag āndab abbō Ta.

Set Jumaltō yd pāla yllō,
Ja vol entš tyōsō ōigi īz,
Kāl amast tigstō kuogōn pīlō,
Kyl Jumal sīnda vonstōb siz;
Kis Jumal pālō uskōbōd,
Ne iganōs ka jelabōd.
Georg Neumark pierrō.

Tīemō aigalē
Mēg amad tīedam, kui jōvad
āzad at rāntōd. Kust kyl mūstō
mēg vōim nei jennō oppō, kui
rāntōst? "Līvōd Ytōn" ka at rān-
tōd, mis jegaykš vōib luggō,
Līvōd Ytōn um "Kultur Fond"
bibliotek. Um vāggō jōvist, ku
m āddōn um selli bibliotek, aga
seli ta ab vōi ydōkabal vōlda,
mingi ta um vond yrgandōksōs.
Jegaykš tīedab, ku ne āzad, mis
sābōd bruiktōt (kōlbatōt-t.), kul-
lōbōd. Nei ta um ka rāntōdōks,
mis pāgiņ kežist sābōd liktōt.
Ka mād biblioteks um sellizi
rāntidi, mis uldōpēdind ab ūot
emiņ knassōd nādōbōks; - nēdi
volks pakand parantōmōst.

Ja, um vel tuoi aza, mis vel
emiņ um tādōl panmōst, se um
ku "Kultur Fond" āndab bibliote-
kiēi selliz pandōksōks ku nēdi
um jega aigast tāuvtōmōst (pa-
pildinat), ku um vōstamōst rān-
tidi jūrō, ja az se ab sā tīe-
dōt, siz ta vōib bibliotek jara
vōttō.

Ku mēg vantlōm Līvōd Yt
bibliotek katalogō, siz nām, ku
um ka rāntidi jūrō tund, mis
um jōvist. Tyōdō um tīedōt, ka
rādō um ulzō andtōt, aga se
ab ūo vel kyllōlā. Kas Līvōd
Ytōn ab volks ka murtōmōst yļ,
sīe, kui sīeda vōiks tīedō? ja
tagan vantlōmōst, kui jōnnō "Kul-
tur Fond" pandōks pierrō um
rāntidi jūrō vōstamōst, kui ka
mōtlōmōst yļ sīe, kui sīeda
vōiks tīedō? Mēg ab ūom rikkōd,
aga ka jōva tāmizōks vōib pāgiņ
tīedō. Kas mēg ab vōiksmō tīe-
dō mingiz piskiz ōdōg, laz sā-

gõm jennõ-veitõ radõ bibliotel
pierast. Muitiz, az "Kultur Fond"
tīb yds pāvas revizijõs mis siz
lib? Mõtlõm yļ sie sietiz al-
gõ volgõ obbõ.

ne-n.

Vana aiga usk.

Vanast rouvz at mõtlõnd, ku
kure kāb pids mā pēlist. Sīestõ
rouvz ruojkist piškizi lāpsi
ristõ, algõ kure sājõ nānt jara
vaidõm. Ku lāps vol nādil vana,
siz vāstõ ristimiz jūr. Ku ta
vol ristõt, siz iz ūo kuēst
emij kartamõst.

Yd perinajõn um vond nei: ta
um lānd lēsti rakandõn ja um
võttõn piškiz lāps entõn yļiz.
Kure sīeda um rānd. Yōzõ ku a-
nad attõ maggõnõd, perinai um kō-
lõn, ku yks grōbstõõ kōmar uks
jūs. Ta, ruzõn yļzõ, um võttõn
pirg tulda ja lānd vauplõn, kis
sāl um. Neiku perinai tēnd uks
vāldij, nei sūr musta risting um
viennõn uks jüst jara. Se um
vond kure, kis um tād perinaj
lāps jara võttõ ja pānda sien
azmõz mingiz mū lāps.

Tuoiz pāvan perinai um lānd
tegiž ulzõ liestadõks jēlam, aga
ni ta um pand piškiz lāps sū-
rimizõn syllõ moulmõõ kādudõks
vizas pidam, algõ kure sājõ lāps
kādud vaist ulzõ.

Yks mū perinai um lānd õdõn
maggõm. Piškiz lāps ta um pand
entõn kylgõ. Tuļ um pallõn ka
jūs. Yōzõ ta tūndõb, ku kylma
tūļ pūgõb tām silmad pāl. Ta
sāb sīestõ virgõ ja vauplõb ama
ymmar. Nei ta nāb, ku musta
ting vīedab entsta villiz tagan.
Perinai ab ūo pand miksmõks ja
pand tegiž maggõm. Nei ta külõb,
ku yks giltstõb lōda pāl tariļi.
Perinai mõtlõn, ku se um tām
mīez. Ta nustab pā yļzõ, nuṭab,
neiku amad sēbõd virgõ, entõ mīes-
tõ ja kyzun, kas ta ab volļi
ullõ vond. Abvolļi vond, kitõb
mīez. Ni perinai nīzõn, mis ta
volļi nānd ja külõn. Ku ni sellij
aza um vond, nei perimīez nūzõn
ylzõ, võttõn lāps entõ syllõ,
luggõn Jumal sõmnõ, sveitõn (py-
vastõn-t.) lapsta ja kitõn: "Se
tūļ, mis sin silmad pāl pūgiz,
vol engõlz. Ta tāj, laz sa sājõ
virgõ ja algõ kure sājõ sin
lapsta jara vōtam. Paldij sa vōid
pāikal maggõ. Kure emij lapsta
ab vōi sādõ." Pierrõ sīeda pe-
rinai um vōind maggõ magdist
ūnda ūomõgt sāni.

H. Eserbak,

Mād merk.

Mād merk um väggõ
Kougõn yļiõ,
Um pandõt kūõdin
Touvõzõ sillõ.

Sīepierast višiatiz
Võikslõ mēg tām,-
Siz tānda ykškõrd
Kāddõ ka sam.

P. Kõnkamāg.

Yrgõm kartõ yļ entõ rov
jēlamiz.

"Jumal ab ūo pand ab ydõn
sell, izõn rovvõn ukkõ lēm, kis
entõ voidamist vōtsub sīe si-
zal, ku panab entõn pālõ ama
yļimist kyzzimist", keratõb yks
tādõlpandõb keradsepa.

Jegayd rovvõn um entõ kūõz
māilma pāl. Vōidam entõ kūõz,
algõ mītyks mādõn sīeda jara
vōtag. Um pāgin rouvsti, kis
vodlõbõd mād ukkõ lēmist ja
kitõbõd, ku nei piški rov ab
vōiji pālõ māilma pāl. Minnõn
entõn mingist vāntalist at
nagrõnõd silmõ, ku amad pālõ-
ienõd līvlist um ajanõst mier-
sõ vōi Sūõõl.

Vizastiz kyzzõm jega yks
entõn, mis mēg ūom: Ukuzõd
līvlist vōi rouvz, kis upandõs
akkõbõd volg jūr? Panm tādõl,
kui sūr, tādõlpandõb rov- un-
gard, mād sugrov, interessõb yļ
mād, abtõs mādõn, mād rov kuõ-
da nustamiz jūs.

Vōidam entõ lāpsi, entõ ta-
gantullijizi, algõ abyks vōtag
nāntõn jara līvõkiel. Mõtlõm yļ
sīe, ku mēg küelõm jara, kis
siz tygtõb mād rov tyõdõ? Kas
mād vaillõ um mingi risting,
kis tād entõ lapst jara andõ
munt rovvõn nagrimiz, madalti-
miz ja ulzõ gintimiz pierast?

Līmõ amad yļ yd risting ja
jegayks līvli yļ amad. Kartam
yļ jegayd līvliz ukkõ lēmiz.
Kas mādõn ab ūo joudõ? Lām
joud ovat jūr- Jumal jūr. Kyz-
zõm nei, kui apostõl Paulus
kyziz entõ rāntõs Rom. 8. jag.
31. p.: "Az Jumal um mādõks ja
pālõb mādõn jeds, kis vōib
mādõn vastõ pālõ?"

Algõm tēm entsta ukuzõdõks
munt rov karadõks, ja algõm
tēm tykkiiz munt rovvõn tagan
algõm tēm mulkistõks (lõjõdõks-t)

Mēg, līvlist, ūom joudzist
rouvz entõ muskõldõks, aga līm
ka joudzist ja tulist entõ
līvõd mīel ja vain sīzal.

Lagdõrāg.

Yl Sīkrög pyvakuoda.

Vanast um vond Sīkrög kylas pyvakuoda, lezgöl sieda kūožō, kus paldiņ um Ūrga kārānd. Pāpmuojuzdō attō vonnōd Sōna kārānd taras. Aga kui pyvakuoda Sīkrōgst um jara kaddōn? Se um vond nei: Ykškōrd um Sūrnelļōntpāvan vond pāgiņ rousti latōl. Aiga um vond väggō kylma. Miersō um vond nei sangdi jeiļ, ku pāds mīerda um vōind Sarmāl lādō. Ku pāgiņ um jeiļō miersō, siz um ylgidi ka. Nei siereid, Sūrnelļōntpāvan um vond nei jennō ylgidi miersō, ku ylgōd ougimi um vond rāndas kūl-tōb. Ni amad rouvz attō ailōnōd pyvakuodast ulzō miernaigō ylgidi akkōm. Pyvakuoddō āt ienōd set pāp kestarōks. Pāp um iend kūzzizōks ja yegōn pyvakuoddō vannō: ku kievad ezmi piški tulab, siz laz se puotkastōg pyvakuoda narmōks. Ja ku kievad ezmi piški um tuhd, siz ka nei um vond. Pierrō sieda sai pyvakuoda nustōt Irail.

Sīkrōg pyvakuodan um vond jūs ka kālmadtara. Pierrō pyvakuoddō kālmadtara um vond Ūskylas Matsa sōna vārōd tagan. Vei kōgiņ um pīlōn sāl sūr kārērlimi piedag, kus kālmadtara kīblad āt vonnōd jūs. Pierrō Ūdkyla kālmadtarō sai kālmadtara tīdēt tegiz Sīkrōgōl Tilļist kārānd jūr.

Jednōl suodāō rouvz āt lievdōnd vana kālmadtara kōzōst vannōrōdō rādō ja Sōna tarast, se um pāpmuojuzdō kūožōst, tegiz vāldiņ ja kārabiņi tariļ kabāļi, kālka pāp vārdidi ja mūdō. H. Tserbak.

Josk.

"Josk" um ziļ nim ja luggiji vōib vōlda imiōb yl sie, ku "Līvlizō" sāb yl selļiz kērātōt. Vanast rāndas būōdidi izūo, ama kōp sai ymmarkouči kejid ziļōd kūdst vostōt ja ne voļt nei jegapāvviot kylalist, ku nēgi ēbnāilō mīttōkuigid āb vōi, kui ne keit kārāndst kārāndōl tānikōks amasuglist kōpō mūdōbōks, vestōs jelajdi, lupatidi ja amō mūdō, kui ka lūdi, vāņdi rōda kabāļi ja siedatuoda kuorōcs. Tuļt ka ziļōd amatnikad, neme kengsepād, glāznikad, klimpnōkōrd ja munt; aga yl nānt mingiz mī kōrd, paldiņ ma tāb siedatuoda nīzō yl kopiksijid ziļōd. yl nānt, nei nimtōt, pōna- sēgōd.

vōib kītō, ku ābyd jegāyd

rānda kārāndōn, aga ka, ku pigataga jegāyd aimōn voļ ents ziļ, kis sāl yōdō magiz, mūdā-kōrd ka "sabidi" pidiz ja yl ōdigist, vodagāst ja yōpaika perinaizōn ents pōnast midagi āndiz, ama saggōld, kas ni yd sūr nōggōl, vōi tegiz kaks piškist umblōtōb nōggōlt. Azumpaika voļ ama emiņ sie aiga lajga āj benk, mis pāl sai vāldiņstiz pyštōt ainadkuoņ ala ja pānala ykš piški kuoņ pandōt. Jelajd voštajiā kyndōrkōp mījīd keit broutsō ymmarkouči, nē magist set perimied jūs, siēpierast ku nāntōn voļ ka ybiz jaguks tuoņtō ja kūožō vajag, mis vālanikādōn izūo. Ne āndist, kas ni lo kopikt rādō, vōi tegiz piškiz pāzō siētōb krīzōd.

Ne amad voļt selļist yd - kōrdalist ziļōd, selļist ziļōd plebejōd, kis iz ents pounō kāndist ja āz voļt broutsō, siz iz ybiz mēzō pāstist, syōtist ja tegiz jeddō pānt. Āraskiz, vōib vōlda nei ykškōrd yl ku, tuļt ka muitist, ne nei nimtōt "pikkilziļōd", kis voļt ziļōd aristōkratōd. Pikkilziļ broutsis jegakōrd kād viedamōks. Jegāyd viedam jūs voļ puojs, ka ziļ, kis broutsis ybist ja pōnad kepōks sizzōl kāndiz, vāldiņ tei, vizzō sidiz ja ulzō vīz. Pikkilziļ iz iz tie mīttō midagi mūdō, ku set kōpiksiz, vōtiz rādō vastō ja pietiz rouvsti, ama emiņ nai-zi, kis nānt kādst jegakōrd tāst midagid vastō, laz vōigōd mū kārānd naist vastō sūrslō, ku sie krīzōd, vōi midagid mū, ne āt pikkilziļ kādst vōstōnd, mis sugandōks ka ytōluggō sai tādōl pandōt. Pikkilziļōd magist kaņ ni muojzōd āndōtōrd, vōi tegiz ama rikōd perimied jūs, selļist jūs, kis pidist ābiks yl yōpaika syōmnaiga ja tuoņt midagid vōttō.

Ziļōd rāndakīlōdō ist mūdōst, nāntkōks voļ rōkādōnōst leķkielōd, ja mingi kiel nikar-tōb "zargon" ta ka voļ, mis ne Sasmagas (paldiņ Valdēmarpils) kazzōs voļt cōpōid, ama siēks nāntkōks tānikōcs rouvz, ku lapst villist kōlbatōm siel aigal ents vaiļ ābrōkādōtō leķkielōd.

Yl amad ne mūdōtōt ziļōd, voļ ama tuntōb, ama Dūņig rānda kouči "Josk". Ta voļ pōnaks pids rāndō kād juba kīm suoda aigal. Sie pāvan ja kūōin sielaigal, ku "engōlman" suoda kuojgid āt laskōnd kīlka kyla pāl ja āt kīlka pyvakuoda ja muojzōd jara kyttōnd, ni Josk

lānd pids randō Kuolkast Musta-
nummōl. Sāl kyzdōt, kui siz tām-
mōn mittōsuggō, ku amad rouvz
ja "baskierōd" at urgōnd kōn-
kad tagan, ab ūo irmō vond muoj-
gid lōdīst, um Josk kītōn: "Lō-
dōd ist vōit minnōn mittōmida-
gid tīedō, sīepierast ku ma je-
gskōrd, ku mier pāld sai lask-
tōt, kīeriz pōna vastō."

Ta volj tuntōb jegayds kylas
ja tāma tūndiz jegaytō rānda-
list, ab yd nāgst, aga ka ila
pierrō ja mūostiz amadōn miel-
pierrī vōlda. Rouvsti piettō ta
iz ūo neiĵen muojstōn ku volks
sānd pōna kāndajizōst broutsi-
jiz ziĵōks, mis jūr nunt vei-
tist aigastōd jūokšōl tult, ama
iga ta kāndiz pounō sālgas.

+) Baskierōd volj Kriēvōma
ratstajid zōldatōd, kis Krim
suoda aigal kaitsist randō.

M.

Kuolm muzkantō.

Ø 2. Jatk).

Lyltaji langiz jōvamēļi mā-
zō sīeda ylzō vōtam, aga ēnts-
ta jōvist voidōs, neiĵ ta sīl-
mad nūrkadōks ku pīski pūndar
volj valmōz yōkō tāmmōn kukar
pāl. Ta kīeriz ēntsta ākist
ymmar, akiz pīskiz kuren abinīz
vizzō ja latastiz tānda sentš
kuntš abbōnd tult jara ja pūn-
dar sadiz eggōs mēzō.

Aga pitkad abbōnd entš
kāddō sānd, tūndiz nūormīez ēnts-
ta neiĵoudzizōks, neme ta kōl-
bōks amzi, ja ta vōiz nādō
nins ytō ja tuoista sellist,
mis ta jedmōl iz ūo vōind tā-
dōl pānda. Pīskiz mīen volj āga
sīe vastō neme ama joud kāddōn.

Ta par vastō ja kūnkstiz:

"Ānda, jel ānda minnōn min ab-
bōnd tagiz, siz ma opatōb sin-

nōn amad sīe nīn burā tōmpōd
ja ābtōb sinnōn jara vīdō va-
randōks, mis sīnda tīeb rikkōks
ja vondzizōks."

Aga koval lyltaji vastatiz:

"Ma āndab kyl ābbōnd tā-
giĵ, aga sinnōn um ezmōks min-
nōn ābtōmōst entš tōitōks pier-
rō. Nei kōgin kuntš sina ād lī
tīend sīeda lopandōks sāni, ma
ab las vāldin sīn ābbōnd."

Siz ni pīski kure sai
aru ku tāmmōn um tāutōmōst entš
tōitōks, algō ta ka volgō sīe-
da mōtlōn tīedō, aga volj set
yd tānd entš ābbōnd sādō. Ta
vīz nūormīe leb setmīn salā-
rūjmōd ja leb pīmdōd mānalist
velvōd, kuntš ne perizōks astist
ulzō ōgist māgīst avarō nurmō,
mis volks neme mūst knāšimst

māilmast ab ku mād. Siz ākist
nānt jedš volj golikšiji joug,
aga pīski mīez vīediz ārinist
sova ulzō ja pūtiz sīekōks lā-
lainōdōn jūrō, ja sāl veĵ ja-
giz ēntsta kādō pūolō, ja ei
paikōl nei kōgin kuntš ne kaks
kūjad jālgadōks astist yllō tuoī
zō kuoltō.

Ja kui knāš volj sāl ama!
Knāššōd allōd takad vīst leb
mōtsad ja leb pusknītōd, kūldist
ja ōbdīst tūrgōdōks līndōd lō-
list pūsi, knāššōd liepalīndōd
liktist tībidi ōgs, kildzīst kuk-
kist ropist yĵ mā, ja knāššōd
mōtsalūomōd vāntlist pōzōd ta-
gand. Tōvaz nānt pāl iz ūo sīn-
ni, aga pīlkiz neme vōlds pūdi-
zōst kūldast, ja touvōtādōd volj
neme kaks kōrd sūrīmōd ja pā-
gin sīeldīmōd ab ku mād jela-
miz kūzōs.

(Jatk jeddōpēdi).

G.

Tuoĵm tievtōd.

Neiku ni ama, mis um kaim-
dōt ja um vōind sādō druktōt
um druktōt, siz kēratijid sībōd
paldōt tegīz midagid kaimō.

"Līvliz ulzādamist at tyggōnd:
R.Vitol.....lat. 0,60
L. Butal..... " 0,60
E. Kirstein..... " 0,60
M. Potikne..... " 0,60
E. Antman..... " 0,60
K. Vald..... " 0,60
J. Belte..... " 0,60.
J. Prints..... " 0,40
A. Prints..... " 1,20
M. Anderson..... " 1,20

Pīskist pāvad.

Tōurōz ārmaz syndikuod
Sinstō mōtlōb ma,
Miels' min jega pāva ūod,
Laz kyl kougōn sa.

Jema ōĵ neiĵ armzīstiz
Kilub kūorizi,
Mōtlōb nāmō, kus ma siz
Māngōn, kūzīdi.

Pīskist pāvad ja laps mēĵ
Tēdi kātōn ūob,
Syndist kuota nāb ma vel,-
Kis tād tagiz tūob?

Ēstīkiel pierrō.

Ulzāndaji: M. Stalte.

Tuoimiji: K. Stalte.

Adres: Mazirbe.